

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

diplomová práce: **Zuzana Böhmová: Adam a Eva – nahota v umění a co si s ní počít ve výtvarné výchově**

3. ročník Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro ZŠ, SŠ a ZUŠ – výtvarná výchova

vedoucí práce: **doc. ak. mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.**

Téma nahoty může být považováno ve výukovém procesu za kontroverzní či nevhodné. Takové hodnocení by však bylo pokrytecké. Téma není a priori nevhodné, ale je značně obtížné. Jeho zpracování vyžaduje dostatek erudice, citu i odvahy. Autorce se v předložené práci podařilo tato kritéria naplnit.

V úvodu se věnuje autorka etymologii slova nahota. Prezentuje nahotu jako genderově, geograficky, respektive kulturně a nábožensky podmíněnou. Věnuje se pojmu tabu, stud, morálka. Logicky se také v opozici k nahotě dotýká otázky prvního oblečení (kap. 1.1.3.) a dává tak najevo, že její pohled na věc bude veden vždy minimálně ze dvou stran. V širším úvodu nahlíží nahotu jako jistý vizuální stereotyp. V rámci religionistiky (kap. 1.3.) dobře vybírá pasáže ze Starého zákona a zasazuje nahotu do interpretačního rámce: nevědomé – nevinné x vědomé/vědoucí – vinné. Na něj navazuje výklad biblického textu: Adam „poznal“ Evu – interpretace ve smyslu pohlavního spojení a posouvající gnozeologii k symbolu, vždyť Adam Evu znal od prvopočátku, neboť byla stvořena z jeho těla. Od narativu k symbolu směřují i translátologické konotace pojmu nahota „arom“ a pojmu had „arum“. Následuje chronologický přehled zobrazení (a vnímání) nahého těla od Bible římského císaře Karla II. Holého v 9. století po současnost. Tento přehled reflektuje nejrůznější dobové souvislosti (náboženství, filozofie, morálka...), z nichž výtvarná díla vychází. V přehledu pak 19. století představuje období vyhroceného odmítání tělesnosti (ilustrace lékařskou prohlídkou či koupacími řády). V rámci tohoto období pak vhodně akcentuje Manetovu Snídani v trávě jako klíčové dílo pro změnu paradigmatu (str. 39, 40) a následně k němu řadí Courbetův Původ světa. Přehled 20. a 21. století zabírá deset stran a v mnohém tvoří reflektivní pandán k předchozí kapitole. Postmoderní umění reaguje na klasické vzory a tak se s odkazy na ně setkáme u Orlan i u Ondřeje Brodyho a Kristofera Paetau (Původ války a Le déjeuner sur l'herbe). V další rovině pak můžeme vnímat proměnu ideálu krásy během téměř 200 let (Goyova Maja, str.38 a Freudova Spící kontrolorka výhod, str.50).

Didaktická část představuje dvě etudy a jejich vazba k tématu není prvoplánová. V první úloze umožňuje řešit otázky oblečené x nahé, respektive zakryté x odkryté. Zakrývání zátiší (těla) představuje jako potenciál pro představitost a fabulaci. Tato kreativní substituce dokazuje, že didakticky obtížné a kontroverzní téma může být překvapivě dobře transformováno a řešeno. Dotazník mapující prekoncepty a debata nad ním jsou dobrou součástí motivace pro další úlohu Parafráze uměleckého díla. Je zřejmé, že téma nahoty je složité, způsob její komunikace velmi intimní a individuální, a řešení často genderové podmíněné.

Vlastní výtvarná tvorba autorky je dlouhodobou záležitostí. V podstatě vyplnila velmi systematicky celé své navazující magisterské studium. Teoreticky se opírá o nahotu jako znak, tedy opět transformaci narativního do symbolické roviny. Přesun od popisného zobrazení k myšlenkově náročnějšímu je nejen přínosný, ale po přečtení předchozích kapitol diplomové práce i zcela logický. Signifikantní pro tento proces je opět práce s translátologickými konotacemi „mālum – zlo“ a „mālum – jablko“. Silonové punčochy jako podklad malby pracují s další vrstvou sdělení a postupně téma vyvazují z narativního

diskurzu. Následují práce se zrcadlem Vidíme se?, Struktura styku, Krajina těla, Falická symbolika v architektuře... Definitivní posun k symbolu pak vidíme v posledních pracích (2015) Pocta banánu, Adam a Eva, Jablko, Fík a především Lízátko. Posun lze zaznamenat i v technice. Od akrylu na nejrůznějších podložkách dospívá autorka k multimediální instalaci.

Práce odpovídá zadání, je podnětná i odvážná. Text občas obsahuje drobné pravopisné chyby („bible“ str. 21, „zklíčená postava“ str. 25, „Česká společnost“ str.46...).

Práci doporučuji k obhájení.

V Praze dne 10. 8. 2015

doc. ak. mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.